

علی اصغر آرامش
پژوهشگر مسائل سیاسی
همکار در مرکز مطالعات آمریکا

افول دموکراسی آمریکایی؛ بلای جان نظام سرمایه داری

چکیده

تردیدمی نیست که دموکراسی آمریکایی بیمار است. فهرستی بلندبالا و خسته کننده خواهد شد، اگر به همه آن بیماری‌ها اشاره کنیم؛ اما هزینه‌های انتخاباتی، منافع حزبی، انتخابات ۲۰۲۰، حمله به کنگره، نظرسنجی‌ها و ده‌ها مسئله دیگر، مشخصه بیماری دموکراسی آمریکایی در این دهه اخیر را بهتر آشکار کرد. باقی ماندن این چالش‌ها در دو حوزه داخلی و خارجی، در بیشتر موارد نظام سرمایه داری را با شکست روبرو کرده و همین روند، نویسنده را به فکر انداخته است تا به این موضوع پردازد که آیا افول دموکراسی آمریکایی، بلای جان نظام سرمایه داری خواهد بود یا خیر؟

مقدمه

قانون و دموکراسی برای سرمایه داری، بسیار مهم است. سرمایه داری توسط یک دولت دموکراتیک و قانونی، رفاه اجتماعی بیشتری به همراه دارد. برعکس، افول دموکراسی، تهدید جدی برای آن

به حساب می‌آید، به همین دلیل است که رهبران تجاری و سرمایه‌گذاران نهادی، نمی‌توانند در هنگام ظهور چنین افول، ضعف و تهدیدهایی، در حاشیه بمانند. بر اساس سیر تحولات، در ادامه به بررسی وضعیت دموکراسی آمریکایی و اینکه آیا افول دموکراسی آمریکایی، بلای جان نظام سرمایه داری است؟ پرداخته می‌شود.

چرایی تهدید دموکراسی آمریکایی

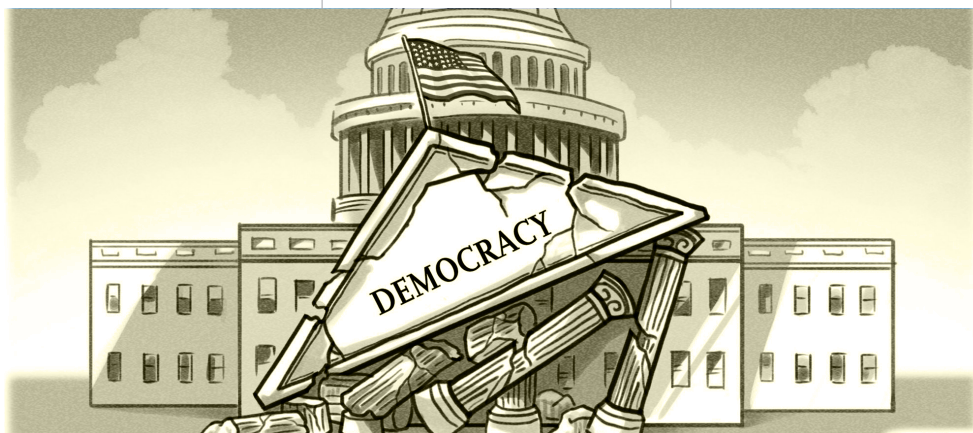
اکثر مردم، ارزش دموکراسی را به خاطر میوه‌های آن، نه ریشه‌هایش می‌دانند. آمریکایی‌ها به شدت میان دموکراسی در «اصل» و «عمل»، تمایز قائل می‌شوند. تقریباً توافقی جهانی وجود دارد که سیستم دموکراسی آمریکا، به خوبی عمل نمی‌کند؛ از هر ۱۰ آمریکایی، ۶ نفر فکر نمی‌کنند که این سیستم تغییر کند، زیرا نتایجی را که مردم می‌خواهند، ارائه نمی‌دهد.^۱ قطبی‌سازی جامعه، به بن بست قانون‌گذاری منجر شده و دموکراسی به معنای

1. <https://www.npr.org/2022/01/03/1069764164/american-democracy-poll-jan-26>

حکومت مردم بر مردم، دیگر معنایی ندارد و در مورد اینکه چه کسی، چه چیزی یا چگونه، متعلق به مردم است؟ دچار سردرگمی شده‌اند. خشونت سیاسی در این کشور، رو به افزایش است، به‌گونه‌ای که در فوریه ۲۰۲۱، ۳۹ درصد از جمهوری خواهان، ۳۱ درصد از مستقل‌ها و ۱۷ درصد از دموکرات‌ها، توافق کردند که «اگر رهبران منتخب، از آمریکا محافظت نکنند، مردم باید خودشان این کار را انجام دهند، حتی اگر این کار، مستلزم اقدامات خشونت‌آمیز باشد». در نوامبر ۲۰۲۱، ۳۰ درصد از جمهوری خواهان، ۱۷ درصد از مستقل‌ها و ۱۱ درصد از دموکرات‌ها، توافق کردند که ممکن است مجبور شوند برای نجات کشور، دست به خشونت بزنند. در ماه سپتامبر ۲۰۲۱، تنها ۳۶ درصد معتقد بودند: «قوانینی که رأی دادن را برای شهروندان واجد شرایط بسیار دشوار می‌کند»، بزرگ‌ترین مشکل برای انتخابات است، در مقایسه با ۴۵ درصد که قوانینی را که به اندازه کافی سخت‌گیرانه برای جلوگیری از رأی‌گیری غیرقانونی

نیستند، به‌عنوان بزرگ‌ترین مشکل شناسایی کردند. در واقع، هیچ تضمینی وجود ندارد که دموکراسی آمریکایی در سال‌های آینده از یک حمله پایدار و سازمان‌یافته‌تر، جان سالم به در ببرد. سیستم قضایی ضعیف این کشور، همچنان تحت کنترل شدید حوزه سیاسی است. مشاهده شد که رئیس‌جمهور، بارها در این کشور، قضاتی را منصوب کرد تا بتواند نتایجی را لغو یا خنثی نماید (حوادث روز شش ژانویه سال ۲۰۲۱، دادگاه دونالد ترامپ و...). از طرف دیگر، مطبوعات، آزاد و سالم نیستند؛ در چند سال گذشته تا کنون، مطبوعات را با محدودیت‌های روبه‌رو کردند. آن‌ها را «دشمن مردم» نامیدند تا بتوانند اعتبارنامه خبرنگاران و مجلات متعددی را باطل کنند. در ایالات متحده، سنت کنترل مدنی توسط نیروهای مسلح به‌ویژه ارتش، همچنان قوی است. به‌طوری‌که میلی و دیگر رهبران ارشد نظامی، تأکید مجدد برای حفظ این سنت، به‌خصوص بعد از اعتراضات ۲۰۲۰ را داشتند. در مجموع،

این تحولات نشان می‌دهد، افول دموکراسی آمریکایی، تنها برداشت ذهنی نیست. اگرچه محققان و صاحب‌نظران آمریکایی، مدت‌ها است که با تأسف از افزایش قطب‌بندی حزبی و کاهش اثربخشی کنگره یاد می‌کنند، اما نگرانی‌ها در مورد افول آشکار دموکراسی آمریکایی قبل از ظهور دونالد ترامپ، نادر بود و هرگز در تاریخ آمریکا، نامزد ریاست جمهوری وجود نداشت که سیستم یکپارچه‌گی انتخاباتی را تحقیر کند و در طول انتخاب خود، بارها اشاره نماید که در صورت شکست، نتایج انتخابات را نخواهد پذیرفت؛ اما این رفتار در جریان انتخابات مقدماتی جمهوری خواهان، از ترامپ شروع شد و در انتخابات ۲۰۲۰، به اوج رسید که نتیجه آن، حملات به کنگره، اعتراضات و... شد. در واقع، این سیر تحولات باعث شده تا شهروندان، نتوانند حقایق را تشخیص دهند که تهدید بزرگی برای دموکراسی است. به همین دلیل، «تیموتی اسنایدر»، استاد دانشگاه بیل، کتابی تحت عنوان «جاده‌ای به سوی عدم

آزادی^۱ منتشر کرد که نشان دهد مسئولان آمریکایی، هیچ درکی از حقیقت یا حقایق ندارند و تنها به حفظ و دستیابی به قدرت فکر می‌کنند^۲.

از طرف دیگر، روند جالبی بر قانون اساسی آمریکا حاکم شده است، به گونه‌ای که امروزه، شاهد موضع‌گیری مسئولان سابق برای تضعیف دموکراسی در این کشور هستیم. دونالد ترامپ و پیروانش، هنوز در حال متقاعد کردن بسیاری از آمریکایی‌ها به نتایج انتخابات ۲۰۲۰ هستند^۳. نزدیک به سه چهارم جمهوری خواهان، معتقدند که در سال ۲۰۲۰، تقلب گسترده‌ای صورت گرفت و جو

بایدن، به صورت غیرقانونی رئیس‌جمهور شد. یک سوم رأی دهندگان آمریکایی نیز بر این باورند که انتخابات ۲۰۲۰، باید لغو می‌شد؛ بنابراین، می‌توان اذعان نمود که پس‌لرزه‌های انتخابات ۲۰۲۰، ضعف ساختاری در این کشور را آشکار کرده و در حال رونمایی چرخه جدید و خطرناکی (ناامنی) است. به طوری که در سطح محلی، مدیران انتخاباتی دموکرات و جمهوری خواه، تهدید به مرگ شده‌اند و بیش از ۳۰ درصد از مقامات انتخاباتی، اعلام کرده‌اند که نگران امنیت خود هستند^۴. از سوی دیگر، شواهد نشان می‌دهد که دونالد ترامپ، در حال آماده شدن برای ورود به عرصه سیاست (نامزدی انتخابات

ریاست جمهوری ۲۰۲۴) است و احتمال داده می‌شود که حتی اگر ترامپ، تصمیم به نامزد شدن نداشته باشد، پایگاه حزب بر نامزدی پافشاری می‌کند تا دیدگاه او را داشته باشد که پیامدهای آن، می‌تواند یک دوره طولانی بی‌ثباتی سیاسی، اجتماعی و خشونت‌آمیز جمعی را به همراه داشته باشد.

تهدید مرگبار سرمایه‌داری

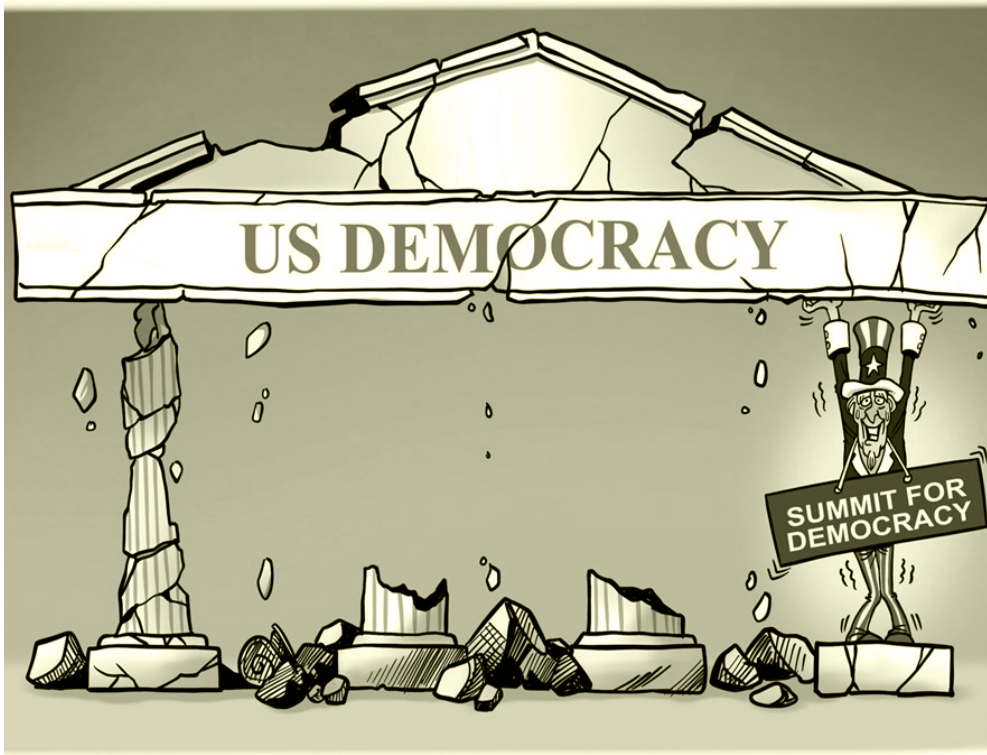
نظام سرمایه‌داری، بیشترین سهم را در دموکراسی آمریکایی دارد. تجارت و بازار در این نظام، وابسته به دموکراسی است. نظام سرمایه‌داری بدون حمایت دموکراسی پاسخگو نیست، زیرا دموکراسی تضمین می‌کند

1. A road to lack of freedom

2. <https://www.amazon.com/Road-Unfreedom-Russia-Europe-America/dp/0525574468>

3. <https://www.rollingstone.com/politics/politics-news/trump-election-dobut-republican-voters-1248762>

4. <https://www.today.com/video/election-officials-face-death-threats-across-the-country-125170757709>

و نظام سرمایه‌داری به‌طور جدایی‌ناپذیری با دموکراسی آمریکایی گره خورده و از آنجایی که شرایط سیاسی حاکم در آمریکا نشان می‌دهد، دموکراسی در حال تضعیف است و اگر در انتخابات ۲۰۲۴، شاهد شکست یا پیروزی دونالد ترامپ و عقاید ترامپیسم در انتخابات باشیم، به احتمال زیاد چرخه افول دموکراسی، تقویت و مشروعیت و نظام سرمایه‌داری، به مرحله تهدید مرگبار نزدیک می‌شود.

تهدید می‌کند. در این زمینه، تانگ دژی^۴، رئیس دانشکده سیاست و مدیریت دانشگاه عادی تیانجین^۵، معتقد است که دموکراسی، سرمایه‌داری در عمل سیاسی دچار دوراهی‌های مختلفی شده است. به‌طور خلاصه و کلی، نویسنده بر این باور است که افول دموکراسی، بلای جان مشروعیت و نظام سرمایه‌داری است؛ زیرا مشروعیت

که دولت‌ها، پاسخگو باشند^۱ و همان‌طور که «هندرسون^۲» استدلال می‌کند: «دموکراسی، قوانین بازی را برای نظام سرمایه‌داری تعیین می‌کند»^۳؛ بنابراین، از آنجایی که نظام سرمایه‌داری و دموکراسی آمریکایی به هم گره خورده است، خطر هرکدام از آن‌ها، دیگری را

1. <https://hbr.org/2021/01/business-cant-take-democracy-for-granted>

2. Henderson

3. Steve Levitsky and Daniel Ziblatt, "The Crisis of American Democracy," American Educator 44, no. 3 (Fall 2020) quoted in Henderson, "Business Can't Take Democracy for Granted."

4. 大唐堡垒

5. 天津师范大学政治与管理学院院长